[2023] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1127: 2023 ਆਈਐੱਨਐੱਸਸੀ 898

ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਰਾਹੀਂ ਸਾਬੀਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ)

ਬਨਾਮ

ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਰਾਹੀਂ ਅੰਜੁਮਨ (ਸਿੰਸ ਫੈਸਲਾ)।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 6075)

22 ਸਤੰਬਰ, 2023

[ਵਿਕ੍ਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਅਹਸਾਨੁਦੀਨ ਅਮਾਨੁਲਾਹ, * ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ:

ਕੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ; (ii) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤਿਆਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ

ਮੁਕੱਦਮਾ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ-ਸੀਮਾ-ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-ਮਾਲਕੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (ਮਿਤੀ 31.07.1975) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 8 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਗੇ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਏਟੀਐਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ 01.01.1981 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ-ਨੌਵੇਂ (9ਵੇਂ) ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜੇ 8 ਦਿਨਾਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਚੇਤੰਨ ਹੋ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਨਾਲ ਹੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ/ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ 3 ਸਾਲ ਹੈ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 31.07.1975 ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ 01.01.1981 ਉੱਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10,11,12,13]

ਘੇਵਰਚੰਦ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (2018) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 588: [2018] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 738; ਬਸਾਵਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (2013) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 81: [2013] 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 227-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6075। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 1984 ਦੇ ਨੰਬਰ 1574 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ.

ਪੀ ਕੇ ਜੈਨ, ਸੌਰਭ ਜੈਨ, ਐਸ ਪੀ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ, ਪੀ ਕੇ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਅਰੁਣੰਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਕਫੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਸੁਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਜ਼ਾਮ ਪਾਸ਼ਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਯੁਸ਼ੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਐਡਵ. ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਅਹਸਾਨੁਦੀਨ ਅਮਾਨੁਲਾਹ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ
3. ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ਪੱਖ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ (ਐੱਲ. ਆਰ.) ਰਾਹੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 18.07.2018 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ. ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ ਫੈਸਲਾ) ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 1984 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ; ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

<u>ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ</u>

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 31.07.1975 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ATS" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ 6,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚੋਂ 1,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ 01.01.1981 'ਤੇ 1981 ਦਾ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 5 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਿਤੀ 08.03.1982 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1982 ਦੀ ਅਪੀਲ No.118 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.05.1984 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 1984 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ No.1574 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 02.04.2010 ਉੱਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਿਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 18.07.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਿਤੀ 18.07.2018 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਥੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੈ।

<u>ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ:</u>

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ/ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ; ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਮਿਤੀ <ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 31.07.1975 ਤੋਂ

8ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 01.01.1981' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀਆਂਃ

8. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾਃ

10. ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੀ ਮਿਤੀ 31.07.1975 ਦੀ ਸਹੀ ਟਾਈਪ ਕੀਤੀ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 8 ਦਿਨਾਂ

ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ 'ਜਾਂ' ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਅਧਿਐਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਗਿਆ ਲਈ 8 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ' ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ 'ਜਾਂ' ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨੌਵੇਂ (ਨੌਵੇਂ) ਦਿਨ ਤੋਂ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 8 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਗਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ 8 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹ

11. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ

ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਚੇਤੰਨ ਰਹਿ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਡੀਕ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸੱਦਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਚੁਫੇਰਿਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ

12. ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ, 1980 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ, ਮੂਲ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ (ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸਲ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ (ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ, ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ

ਬਕਾਇਆ/ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਏ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਦੀ ਮਿਤੀ 31.07.1975 ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ 01.01.1981 ਉੱਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ 3 ਸਾਲ ਹੈ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 81 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

‘ 12. ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ. ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਅੰਜੁਮਨ (ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਐੱਸ. ਏ. ਬੀ. ਆਈ. ਆਰ. (ਡੀ. ਈ. ਏ. ਡੀ.)। ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ। “ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ” ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਹਾਵਤ "ਡੂਰਾ ਲੇਕਸ ਸੇਡ ਲੇਕਸ" ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਾਨੂੰਨ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ", ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਅਸੁਵਿਧਾ" ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ, ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਤੀਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਣਜਾਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤੇਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਲੀਅਮ. 28, ਪੀ. 266:

“605. ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ। —ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੁਸਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹੈ, (2) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ, ਅਤੇ (3) ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

ਇੱਕ ਬੇਅੰਤ ਸੀਮਾ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਲੰਬੇ ਅਨੰਦ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਯੋਗਤਾ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਗੜਬੜੀ ਜਾਂ ਵੰਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। (ਪੇਪਟ ਅਤੇ ਕੋਟੇਚਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਬੀ. ਆਈ. ਸਟਾਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇਖੋ। [(2005) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 510], ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ [(1973) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 705: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1973 ਐਸ. ਸੀ. 2537] ਅਤੇ ਪੁੰਡਲਿਕ ਜਲਮ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਜਲਗਾਓਂ ਮੀਡੀਅਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ [(2008) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 448: (2009) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 907]।)’

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

14. ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 1,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 01.01.2024 ਉੱਤੇ/ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

15. ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate